

STADSVERHALEN

24

Vorig jaar zijn in Amsterdam 24 bevallingen noodgedwongen thuis afgerond, die medisch gezien eigenlijk in een ziekenhuis hadden moeten plaatsvinden.

MINDER LEUREN VOOR EEN BEVALLING

Amsterdamse verloskundigen beginnen nu zelf met een bevalcentrum

De Amsterdamse verloskundigen moeten al jaren met gemiddeld zo'n duizend aanstaande moeders in baringsdrang leuren bij ziekenhuizen om een bed vrij te krijgen voor de bevalling. De problematiek is complex en schrijnend. Een groep verloskundigen komt nu zelf met een oplossing: zij beginnen – uit eigen zak – het bevalcentrum Zuid. Antje Martje Bakker van de Eerstelijns Verloskundigen Amsterdam-Amstelland: „We hopen vijf- tot zeshonderd bevallingen per jaar op te vangen met dit centrum.”

door Mascha de Jong

In het bevalcentrum West klinkt op de gang een langgerekte oerschreeuw. Verloskundige Tineke loopt ontspannen de wachtkamer binnen, checkt een nanoseconde haar telefoon én loopt gelijk weer terug naar de aanstaande moeder. „Mijn cliënte wilde per se bevallen met een epiduraal”, noemt ze in verloskundigtaal de rugprik, „maar met lachgas gaat ze nu als een speer en wordt er zonder medische poes een baby geboren.” Het bevalcentrum zit sinds 2007 in het OLVG West en lijkt dus een stukje ziekenhuis, maar dat is het niet. Directeur Antje Martje

'Er is een groot bed en lachgas'

Bakker van de Eerstelijns Verloskundigen Amsterdam-Amstelland (EVAA), verantwoordelijk voor het centrum, legt uit: „Deze kamers zijn puur ingericht op een fijne bevalervaring met verloskundige hulp: er is een groot bed, een bad, lachgas, geurkaarsen. Het is een beetje als thuis, maar mocht

de bevalling meer medische zorg nodig hebben, dan is het slechts één deurtje naar het ziekenhuis. Daar kan de afdeling gynaecologie het eventueel overnemen.” Verwijzend naar het nieuwe bevalcentrum in Zuid dat half juli opengaat: „Deze gemoeidelijke sfeer willen we daar ook straks hebben. Het moet bijdragen tot een goede bevalling.”

Cijfers

De cijfers zijn overtuigend. Een vrouw in het bevalcentrum heeft door aanwezigheid van alle faciliteiten dertig procent minder kans dat zij die drempeel naar het ziekenhuis daadwerkelijk over moet ten opzichte van seksegenoten die een poliklinische bevalling meemaken. „Het aantal verwijzingen voor risicovollere pijnstilling, zoals een ruggenprik, is zelfs vijftig procent lager”, zegt Bakker niet zonder trots.

Maar het ideaalplaatje van bevalcentrum/ziekenhuis is hard aan het afkalven. De coronapandemie heeft zijn

In het nieuwe bevalcentrum hebben vrouwen de mogelijkheid om lachgas te gebruiken. FOTO RICHARD MOUW

UNANIEME UITSPRAAK

Wethouder niet welkom in Weesp

AMSTERDAM • De bestuurscommissie van stadsgebied Weesp heeft zich unaniem uitgesproken over het komende werkbezoek van wethouder Pels. Met dit bezoek – een schertsvertoning volgens de commissie – wil zij informatie ophalen over wat de inwoners denken over de plaatsing van windmolens. „De bestuurscommissie is van mening dat dit geen oprechte dialoog is en dat bovendien de inwoners al lang hebben duidelijk gemaakt wat zij ervan vinden”, zo zegt Mathijs Petri van de Weesper Stadspartij.

HAMERKWARTIER NOORD

Kromhouthal hart van nieuwe wijk

AMSTERDAM • Woningcorporatie Eigen Haard gaat de blokken rond de Kromhouthal in Hamerkwartier ontwikkelen. In totaal bouwt Eigen Haard straks ruim 600 woningen.

Het Hamerkwartier verandert de komende 10 tot 20 jaar van een bedrijventerrein in een wijk met ongeveer 6500 woningen.

De ondertekening van de overeenkomst brengt die toekomst een stap dichterbij. Eigen Haard gaat er ongeveer 180 sociale huurwoningen, 240 middeldure huurwoningen en 180 woningen in de vrije sector bouwen. Ook komt er een middelbare school, een sporthal, een supermarkt, horeca en een theater.

VOOR SCHOOL EN SPORT

Meer geld voor armoedebestrijding

AMSTERDAM • Meer Amsterdamse kinderen tot 18 jaar kunnen aanspraak maken op armoederegelingen die helpen bij kosten voor school en sport. De gemeente verhoogt op 1 juni de inkomensgrens voor de regelingen van 130 naar 150 procent van het sociaal minimum. Door de energiecrisis en de stijgende inflatie kunnen huishoudens steeds moeilijker rondkomen, ziet de gemeente.

tol geëist onder medisch ziekenhuispersoneel. En door verschillende fusies van ziekenhuizen in Groot Amsterdam zijn nog meer verpleegkundigen afgehaakt. De werkdruk is enorm hoog. Bakker: „Dat heeft zijn weerslag op alle medische terreinen, maar zeker ook op de onze. Het

OLVG West wil zorg blijven verlenen van hoge kwaliteit. Zonder gekwalificeerd personeel moeten zij ergens op inkrimpen. Voor ons betekent dat twee van onze vier bevalkamers permanent zijn gesloten.”

Het aantal zwangere vrouwen neemt, met een uitdijende stad, ondertussen niet

af. Ieder jaar moeten de Amsterdamse verloskundigen zo'n duizend vrouwen, die meestal al midden in hun weeën zitten, met kunst- en vliegwerk in een ziekenhuisbed buiten de hoofdstad loodsden. Dat leverde ludekie nieuwsitems op met jonge moeders die het jammer vinden dat hun kind geen Amsterdammertje is, maar Hilversum, Purmerend of Leiden in het paspoort krijgt als geboorteplaats. Vanuit het oogpunt van de verloskundigen is de kwestie veel nijpend: het gaat om leven en dood.

Verloskundige Judith de Jong, eigenaar van verloskundige praktijk Femme in Zuid: „Als je een moeder op haar achtigste vraagt wat de mooiste momenten van haar leven zijn, vertelt ze je tot in detail over haar bevallingen. Dat maakt zo'n immense indruk. Het zegt alles over hoe levensbepalend zo'n gebeurtenis is. Je wilt er als verloskundige dus alles aan

doen dat begin van dat nieuwe leven zo goed mogelijk te laten verlopen.”

Collega Tineke van Schuppen van Verloskundigen Amsterdam Zuid stuurde in oktober 2021 een 'brandappje' naar haar collega's. „Ik had weer zoveel weigeringen gehad van verschillende ziekenhuizen, terwijl ik een vrouw met weeën probeerde onder te brengen en ik schreef 'zo kan het niet langer'. Ik kreeg gelijk allemaal reacties. Het gevoel werd gedeeld en iedereen was het erover eens: er moet echt iets gebeuren.”

De Jong: „De nood bleek toen al hoog, maar is sindsdien eigenlijk alleen maar verergerd. Vorige zomer ontstonden er echt onveilige situaties. Toen hebben we als verloskundigen 24 bevallingen noodgedwongen thuis moeten begeleiden, die een medische reden hadden om in het ziekenhuis te zijn, maar waarvoor we geen plek konden vinden.”

Ze vervolgt: „We maken

De verloskundigen helpen allemaal mee met het uitruimen van het voormalige Griekse gynaecologiecentrum. FOTO'S RICHARD MOUW

als verloskundigen mee dat we anderhalf uur aan het bellen zijn naar verschillende ziekenhuizen voor vrouwen die pijnstilling willen en dan hebben ze zeven centimeter ontsluiting, waardoor er niet eens meer een ruggenprik gezet kan worden.”

Natuur

De Jong verduidelijkt wat een dergelijke penibele situatie betekent voor het begin van nieuw leven: „Kijk naar de natuur: dieren zoeken rustige plekken om te bevallen. Een bevalling stopt als zij moeten vluchten. Zo werkt het ook bij mensen. Vrouwen maken het rustgevende oxytocine aan om te bevallen, maar als er onrust om hen heen is en zij bijvoorbeeld bij ziekenhuizen geweigerd worden, komt er adrenaline vrij in hun lichaam. Dat is funest voor een goede bevalling. Moeder en kind kunnen daar lang

last van houden, zowel fysiek als mentaal.”

Ze ziet het in de praktijk vaak al na een paar dagen, als ze een vrouw met moeite in een ziekenhuis ondergebracht kreeg: „De kraamtrane van beginnende moeders gaan vaak over dat deel van de bevalling, waarin zij niet wisten waar ze aan toe waren. Ze hebben zich enorm onveilig gevoeld. En opgejaagd. Dat is nou juist wat wij als verloskundigen proberen te voorkomen.”

De 34 Amsterdamse eerstelijns verloskundigenpraktijken, aangesloten bij de EVAA, slaan de handen nu ineen. Bakker: „De verloskundigen, ziekenhuizen en kraamorganisaties werken samen hard aan creatieve oplossingen. Maar je kan niet even een blik verpleegkundigen opentrekken. De verloskundigen hebben nu met elkaar besloten, naar voorbeeld van Bevalcentrum West, eenzelfde soort centrum te openen in de Kastelenstraat in Buitenveldert. Dat moet half juli al open. Het nieuwe centrum, met twee bevalkamers, kan plek bieden aan vijfhonderd

tot zeshonderd gezond barendende vrouwen én veel onnodige medische verwijzingen helpen verminderen.”

Het is kort dag. Maar het kan, omdat de vroedvrouwen écht zelf de mouwen opstropen. De werkgroep is achter een pand aangegaan. Eerst leek het oude Slotervaartziekenhuis een optie,

Antje Martje Bakker hoopt straks op een hele muur vol babykaartjes in het nieuwe centrum. FOTO RICHARD MOUW

Geintje

Een geintje met een seintje. Want het is een ongelofelijke investering van vele tonnen, die de verloskundigen voor eigen rekening nemen. Judith de Jong: „Wij betalen uit onze eigen zak, terwijl wij nog geen groen licht hebben van de verzekeraars. Maar we kunnen dat niet meer afwachten. De extra bedden zijn al jarenlang nodig. We zetten dit nu door.”

EVAA-directeur Bakker, die zelf ook twintig jaar verloskundige was en sinds 2020 via de overkoepelende organisatie meer zorgdraagt voor de facilitaire kant van het beroep, staat achter de haast. „Er komen hele drukke vakantieaanspraken aan, waarin ziekenhuizen nog minder plek hebben en verloskundigen ook met hun kinderen op vakantie willen. Wij creëren een flexibele schil met het nieuwe centrum.”

Om daar tot slot aan toe te voegen: „En op de dag dat het niet meer nodig is, kunnen wij er ook mee stoppen. Dat betekent namelijk dat het hele probleem is opgelost. Zo staan we erin.”